

Fogalomtár

„Sasfiók”: II. Napóleon elnevezése.   alkotmány: alaptörvény.

államcsíny: az alkotmány kijátszása, amikor az államhatalom birtokosa az államforma jogtalan megváltoztatására törekszik.

„lumpenherceg”: Bonaparte Lajos elnevezése.

bonapartizmus: korlátlan császári hatalom, többször alkalmazott népszavazás.

kapitalizmus: tőkés piacgazdaság.   casus belli: háborút kiváltó provokáció.

nacionalizmus: a latin natio szóból származik, nemzetet jelent.

Jellemzői a közös nyelv és kultúra, a közös hagyományok tudata, erősítése.

Célja egységes nemzeti piac köré kialakuló egységes nemzeti állam.

„Roma o morte! = Roma vagy halál!”: Garibaldi és a vörösingsek jelmondata, amikor Róma ellen vonultak.

nagynémet egység: a német területek egyesítésének egyik lehetséges útja, Ausztria részvételével és egyben vezetésével.

kisnémet egység: a német területek egyesítésének egyik lehetséges útja, Ausztria nélkül, a porosz állam irányítása mellett.

„vaskancellár”: Bismarck elnevezése.

aranyláz: az a vándorlási hullámot, amely egy jelentős mennyiségű aranylelet felfedezésének hírére indul meg.

gyapotéhség: gyapot iránti csillapíthatatlan vágyakozás.

ültetvényes gazdálkodás: állandó helyre telepített, többéves növények termesztése egy-egy rabszolgatartó nagybirtokon.

védővám: olyan rendszer, amely az országban gyártott iparcikkeket védi a külföldiekkel szemben.

szabad kereskedelem: az áruk és a szolgáltatások országok közötti zavartalan, vámoktól és egyéb kereskedelmi akadályoktól mentes áramlása.

konföderáció: laza államszövetség.   blokád: egy terület vagy ország elzárása a külvilágtól.

Felszabadítási Nyilatkozat: Lincoln ebben hirdette ki a rabszolgák kárpótlás nélküli felszabadítását.

alkotmányos királyság: olyan államforma, amelyben a király uralkodik, de nem kormányoz.

kétpártrendszer: lényege, hogy 2 párt van versenyben, az egyik megszerzi az abszolút többséget, a nyertes egyedül alakít kormányt és minden választáson reális esély van a kormányváltásra.

gyarmatosítás: azt a folyamat, amely során a vezető nagyhatalmak gazdasági és politikai függőség alá vonják a világ fejletlenebb (nem iparosodott) területeit.

alkirály: a gyarmati közigazgatások élén álló, anyaországot képviselő személy.

koronagyarmat: közvetlenül a gyarmatügyi minisztérium alá tartozó, önkormányzattal nem rendelkező brit gyarmatok elnevezése.

szipojok: indiai bennszülött katonák.

viktoriánus: Viktória uralkodásának korszakára jellemző.

„Európa nagymamája”: Viktória királynő elnevezése.

Bádog Böske: a Ford T-modell becézése.

urbanizáció: városiasodás.   omnibusz: lovaskocsi.

TBC: mozaikszó, tuberkulózis rövidítése.

szocializmus: közösségi tulajdonon alapuló, gazdasági és társadalmi rendszer.

szociáldemokrácia: a munkások pártokba tömörülése,
választások útján való hatalomra jutása.

marxizmus: a nagyipari polgárság eszméje, melynek célja a proletárdiktatúra.

proletárok: munkások.

kommunizmus: Marx szerint a kizsákmányolásmentes,
osztályok nélküli társadalom eszméje.

anarchisták: akik elutasítanak mindenfajta tekintélyt és hatalmat.

Enciklika: körlevél.

keresztényszocializmus: a 19. század közepén elindult mozgalom
az egyház szociális tanításainak terjesztése és megvalósítása céljából.

szamuráj: japán harcosok elnevezése.

sógun: japán katonai főparancsnok elnevezése.

bokszterlázadás: a nyomor, a megvesztegethető hivatalnokok
uralma és az idegen elnyomás által kiváltott,
a helyi hatalom és a külföldiek ellen irányuló megmozdulás Kínában.

búrok: a Fokvárost megalapító holland telepesek leszármazottjai.